

(Štev. 3074, M. —.60). — *Novák Vit.* op. 27. Trio (quasi una Ballata) für Klavier, Violine und Violoncell. Ibidem. (Štv. 3141, M. 7.50). — Isti op. 7. Quartett c-moll für Klavier, Violine, Viola und Violoncell (glasovi), Ibidem. (Štv. 3131, M. 12). — Isti op. 22. Streichquartett G-dur (glasovi). Ibidem. (Št. 3140, M. 6.—) — Isti op. 12. Quintett a-moll für Klavier, 2 Violinen, Viola und Violoncell. (Glasovi). Ibidem. (Št. 3135, M. 15.—). — *Novák Vit.* op. 6. »Erinnerungen« 3 Klavierstücke, Lipsko-Dunaj, Universal Edition A. G. (Št. 3130, M. 3.—). — Isti op. 9. Serenaden. 4 Klavierstücke. Ibidem. (Št. 3132, M. 2.50). — Isti op. 10. Barcarolen. 4 Klavierstücke ibidem. (Štv. 3133, M. 2.50). — Isti op. 11. Eklogen. 4 Klavierstücke ibidem. (Št. 2134, M. 3.—). — Isti op. 13. »In der Dämmerung« 4 Klavierstücke. Ibidem. (Štev. 3136, M. 3.—). — Isti op. 15. Drei böhmische Tänze (Polka, Sousedská, Furiant) Ibidem. (Štv. 3138, M. 4.—). — Isti op. 30. »Winternachtsesänge« 4 Klavierstücke. Ibidem. (Št. 3142, M. 4.—). — Isti op. 15. Drei böhmische Tänze. Ibidem. (četveroletno, št. 3139, M. 5.—). — Razun teh novih Novákovih del je sprejela U. E. v svojo zbirko tudi *Dvořákové* dvoročne »Humoreske« (op. 101) v dveh zvezkih (štev. 2369/70 po M. 1.50), *Dvořákov* trio »Dumky« (op. 90) za klavir, gosli in violoncello (štv. 2347, M. 6.—, v četveroletni izdaji št. 2346, M. 4.—), *Dvořákové* »Romantične kose« (op. 75.) za gosli in klavir (štv. 2368, M. 1.50) in *Smetanov* II. godalni kvartet F-dur (op. 10), kojega glasovi so dobili pod štev. 2296 za M. 3.—

Nemška kritika o novih hrvaških operah. V 17. zvezku tekočega letnika nemške revije »Die Musik« (Berlin) se nahaja kratka ocena o *Bersovem* »Ognju« in o *Hatzejevem* »Povratku« (Pimeri naši izvorni poročili str. 23 oziroma 36 sl.) Kritič *Ernst Schulz* izraža mnenje, da je Bersova glasba navzlic mnogoštevilnim neizvirnostim večidel zanimiva, da odgovarja zahtevam moderne muzikalne drame, slikaje različne situacije, da pa vkljub temu ne izgublja melodične črte, in da se odlikuje po dramatični živahnosti. V *Hatzejevem* »Povratku« pa vidi kritik le posnemanje oholega, kričavega verizma, ki kaže vse slabosti Mascagnijevih posnemalcev. Sodelujoče umetnike (Koroščevo, Polakovo, Jastrzebskega, Vuškovića, Zuno in pl. Raića) omenja poročilo zelo pohvalno.

La Fédération Artistique (Bruselj) prinaša v 17. štev. 37. letnika stoletničen članek »Centenaire Chopin« iz peresa *Josipa Wleniawskega*.

Le Ménestrel (Pariz) objavlja v 24. štev. lanskega letnika biografsko črtico o Balakirevu, ki ga je spisal znani poznavatelj ruske glasbe *Arthur Pougin*. Tudi v *Allgemeine Musik-Zeitung* (Berlin) je posvečen anonimen članek v 27. štev. lanskega letnika omenjenemu ruskemu skladatelju.

La vie musicale (Lausanne) prinaša ob osemdesetletnici klavirskega pedagoga Leschetizkega članek »Hommage à Leschetizky«, spisal *Edmund Monod*. Istemu jubilaru je posvečen sestavek *Arturja Schnabla* v *Allg. Musik-Zeitung* (Berlin) štev. 25. letnika 1910.

The Musician (Boston) prinaša v 2. številki 1910. članek »The music of Dvořák«, spisal *Daniel Gregory Mason*.

Iz 1. Haydnovega zvezka 6. letnika edicije »Société Internationale de Musique, Section de Paris« (Pariz) je omeniti članek *William Rittersja* »Haydn et la musique populaire slave«. K temu članku se o priliki povrnemo. V 7. številki istega zbornika poroča *Nicolas Findeisen* pod naslovom »Les débuts de Balakirew« o mladosti tega ruskega skladatelja.

Nemška revija »Die Musik« (Berlin) je posvetila 18. zvezek tek. letnika skladatelju in dirigentu *Mahlerju*. — V 22. zvezku prinaša zelo instruktivno razpravo o »Najnovjši poljski glasbi« iz peresa drja *Adolfa Chybinskega* in biografsko-kritičen članek o češkem skladatelju *Vítězslavu Nováku*, ki ga je spisal glasbeni pisatelj *dr. Jan Löwenbach*. V zvezi s prvo razpravo stoje portreti poljskih skladateljev Sigmunda Noskowskega, Mieczysława Karłowicza, Gregorja Fitelberga,

Ludomira Rózyckega in Karla Szymanowskega; k drugemu članku prinaša revija sliko Vítězslava Nováka po kamnotisku J. T. Blažka. O obeh spisih poročamo v prihodnjem zvezku natančneje.

Le Courier musical (Pariz) je posvetil 1. številko letnika 1910 Chopinu. Med posameznimi članki naj bodo omenjeni: *Camille Maclair*: Sur le genie de Chopin, *Elia Poirée*: La vie de Chopin (Chopinovo življenje), *Camille Bellaigüé*: Silhouette de Chopin, *Paul de Stoecklin*: Chopin vu par Schumann, *Raoul Pugno*: L'âme de Chopin, *Wanda Landowska*: L'interprétation de Chopin. Tudi v 10. številki je nekaj sestavkov o Chopinu, med njimi posebno zanimiva razprava *Camilla Saint-Saënsa*: »Quelques mots sur l'exécution des oeuvres de Chopin«, ki se peča zlasti z Chopinovim rubatom, z uporabo pedala, s prednašanjem tresljaja (Triller) v Chopinovih delih.

Rheinische Musik- und Theater-Zeitung (Köln) prinaša v 46. štev. XI. letnika članek o »Ruski klavirski glasbi«, spisal *Walter Niemann*.

Novi mesečnik »Musikpädagogische Zeitschrift«, glasilno Avstrijske Glasbeno-pedagoške Zveze (Dunaj), objavlja v svojem prvem letniku (Štev. 1, 3 sl.) med drugim zelo zanimivo, zlasti praktično stran predmeta upoštevajočo razpravo *prof. V. Gollerja* o sigurnosti v zadevanju tonov (Treffsicherheit), ki je cilj elementarnega pevskega in sploh glasbenega pouka. V istem časopisu (Štev. 1 in 4) razpravlja *Josef Pembauer* o taktnem čutu (Taktgefühl).

Umetnikov življenje in stremenje.

St. Mokranjac, ravnatelj »Srpske muzičke škole« v Beogradu in znameniti srbski komponist, je dobil diplomu pariške akademije znanosti, v kateri ga imenuje za njegove zasluge na glasbenem polju svojim dopisujočim članom.

Skladatelj J. N. pl. Zajc je uglasbil drugo »Sokolsko Sletovko« po narodnih motivih. Ta koračnica je 1101. opus hrvaškega skladatelja.

Feliks Weingartner, dosedanji ravnatelj dunajske dvorne opere, je od jeseni 1912 angažiran kot prvi kapelnik na hamburški operi.

Hrvaški skladatelj Vilko Novak je dokončal opero »Sveta noč«. Libreto si je napisal sam. Premiera bode v Zagrebu.

Za dramaturga Narodnega Gledišča v Pragi je imenovan praški vseučiliški profesor *dr. Otokar Fischer*.

Dr. Zdzislaw Jachimecki se je habilitiral kot privatni docent za glasbeno znanstvo na vseučilišču v Krakovu.

Milan Predić, suplent na belgrajski prvi gimnaziji, je imenovan za tajnika Narodnega Gledišča v Belemgradu.

Pri Kralj. Hrv. Gledališču v Zagrebu je angažiran kot kapelnik *Karel Nedbal*, brat znanega češkega skladatelja, virtuoza in dirigenta *Oskarja Nedbala*.

Milan Balcar, učitelj društva »Zoranič« v Zadru, je dobil od Češke Akademije štipendij v znesku 200 K za predloženo sonato za gosli in klavir.

Novi grobovi. — Dne 2. julija t. l. je umrl *Feliks Mottl*, ravnatelj Dvorne opere v Monakovem, 55 let star. Mottl je bil eden najznamenitejših sodobnih dirigentov. (Rojen v Št. Vidu pri Dunaju 24. avgusta 1856.) Največjo slavo je žele kot voditelj bayreuthskih predstav »Prstana«, »Tristana«, »Parsifala«, »Tannhäuserja«, in »Holandca«. Od l. 1905 je deloval na Monakovski Dvorni Operi.

Umril je dne 27. maja t. l. v starosti 76 let znani glasbeni pedagog in skladatelj, profesor *Rudolf Weinwurm* na Dunaju. Weinwurm je bil ustanovitelj Akad. Pevskega Društva ter več let pevovodja Dunajskega Moškega Pevskega Društva in Dun. Pevske Akademije. Kot profesor glasbe na ženskem učiteljskišću je razvijal uspešno pedagoško delovanje. Spisal je tudi več glasbeno-pedagoških knjig in skladal celo vrsto priljubljenih zborov.

Dne 21. junija t. l. je umrl v deželnem zdravilišču Lehen pri Soinogradu 52 let stari odlični baritonist *Jos. Ritter*, bivši član dunajske dvorne opere.

Dne 4. junija t. l. je umrl na Dunaju odlični pevski pedagog prof. *dr. Josip Gänsbacher*, star 83 let. Gänsbacher je bil intimen prijatelj *Brahmsa*, kojega izvolitev za dirigenta Dunajske Pevske Akademije je povzročil leta 1863. Prvotno pravnik, je imel kot učitelj petja izredno veliko uspehov. K njegovim učencem štejejo med drugimi Marija Wilt, Milka Ternina (Hrvatica), Leopold Demuth (Čeh), Fr. Naval (Slovenec.)

Dne 18. junija t. l. je umrl v Zagrebu zaslužni jugoslovanski muzikolog *Fran Ksaverij Kuhač*. Podrobnejše poročilo o njegovem življenju in delovanju si pridržujemo.

Jan Svendsen skandinavski skladatelj, je umrl.

W. J. Hlaváč, znan dirigent in skladatelj, izumitelj takomenovanega »Harmoniepiano«, je umrl meseca marca t. l. v Peterburgu 63 let star. Hlaváč je bil rojen na Češkem in je živel od leta 1870 na Ruskem.

Pêle-mêle.

O svojem zadnjem koncertu je **Gl. M.** izdala v svojem programnem zveščiču »Opombe k Povodnemu možu.«*) V tem uvodu stoje n. pr. sledeči stavki: »Visoko stoječo danico na nebu izražajo (!) prve violine v silnih višavah«, dalje »zelo vznesen je v svojem izrazu stavek „že solnce zahaja“ (blesteč ton trompete v višini**), se mrak približuje (padanje glasov) in vzbuja bitje ure sedem, med petjem istega, prelepo ubranost«, etc. Na široko se tudi popisuje, kako izraža orkester vihar.

Kaj naj bo to? Mar naj je opozarjanje »opomb« na takele stvari umetniška vzgoja?

Umetniška vzgoja opozarjanje na tako postranske in malenkostne stvari, ki so za umetniško vrednost in potenco kake umetnine tako sila brezpomembne!?

Ali naj res publika smatra za vznesen oni stavek, kjer da ob besedah »že solnce zahaja« trompeta visok ton, ali kjer ob »se mrak približuje« glasovi padajo, ali naj celo občuteva kar prelepo ubranost ob bitju sedme ure!?

V resnici! Čas je, da nehamo že enkrat ponujati občinstvu take berglje do glasbenega vžitka, ker s takimi nikdar ne pride do njega.

Čas je, da se občinstvu s trombe glasom oznani, naj ne gleda z ušesi visoko stoječe danice na nebu, naj ne posluša, kako se v padanju glasov mrak približuje in naj si ne domišljuje za kako posebno odkritje, če kedaj zapazi, da orkester »izraža vihar«.

Kajti sicer pridemo do tega, da se nam še znajde kak kritik, jednak *Kuhaču-Kochu* (nedavno umrlemu nabiralcu

*) Ker so »N. A.« svobodna tribuna vseh resno mislečih glasbenikov, ni treba posebej povdarjati, da se uredništvo ne identifikuje z vsemi v li: tovih predalih izraženimi nazori. Op. uredn.

***) menda odtod taka vznesenost! !?

narodnih pesmi), ki je v neki kritiki nevsmljlenno razcefral in za slabo proglasil neko Zajčovo pesem, ker se v tej pesmi ob besedilu, kjer je bil govor o padanju ali zahajanju, ni tudi melodija promptno prekopicavala proti spodnjim pomožnim črtam.

A. L.

V **Zupančičevi »Serenadi«**, ki jo je uglasbil *Anton Lajovic* (prim. prilogo »N. A.« X./21.) so dali prilikom koncerta Glasbene Matice v Ljubljani dne 10./5. t. l. izpremeniti izvirno besedilo »Jaz grem vsak večer na božjo pot« v »Mene vsak večer pelje k tebi pot«. (Primeri programno knjižico za omenjeni koncert). Ta atentat na avtorsko pravičo pesnika in posebno na umetniško vsebino je dal g. skladatelju povod, da je v daljšem dopisu ožigosal z ostrimi besedami to nekulturno stališče nasproti moderni umetnini, ki ga tudi mi globoko obžalujemo. Vendar se sporazumno s skladateljem topot omejimo na zabeleženje izrecne izjave g. skladatelja, da prepoveduje vsako izvajanje »Serenade«, kjer bi se tekst ne pel v izvirni dikciji.

IZ **Izvestij »Srpske muzičke škole« v Belemgradu** za šolsko leto 1910/11 posnemamo sledeče podatke: »Srp. muz. šk.« je ustanovilo leta 1899 »Beogradsko pjevačko društvo« na predlog svojega pevovodje St. St. Mokranjca, (Slovenecem znanega po harmoniziranih nar. pesmih), ki je od prvih začetkov in do danes ravnatelj tega zavoda. Šola uživa od leta 1905 državno podporo, ki znaša letos 7000 dinarjev. Leta 1910/11 se je vpisalo v šolo 190 učencev, koncert leta jih je bilo 147. Koncerti učencev so se vršili letos štirje in sicer 4. marca, 8., 13. in 14. junija. Učitelj je ima danes zavod 13, ki poučujejo kot glavne predmete: klavir, violino, violo, cello, kontrabas, flavto, oboo in klarinet; solopetje, harmonijoslovje, kontrapunkt, kompozicijo, instrumentacijo, oblikoslovje, čitanje malih partitur; kot stranske predmete: klavir, zborovo petje, teorijo in glasbeno zgodovino. Vsaki glavni predmet se poučuje v treh nižjih in treh višjih letnikih, poleg tega klavir in violina v dveh pripravljajalnih letnikih. Na zavodu obstoje tudi 3letni tečajji za srednješolske učitelje petja.

Ljudski konservatorij se je ustanovil v Moskvi za ubožnejše sloje. Obiskuje ga 700 gojencev. Vršijo se tudi predavanja o glasbi in skladateljih. V vodstvu ljudskega konservatorija so najboljši moskovski glasbeniki.

Slovenska narodna pesem. 15. oktobra 1911 je imel pod predsedstvom koncertnega vodje *M. Hubada* odsek za zbiranje narodnih pesmi sejo ter je sklenil odslej posvečati posebno pozornost onim slovenskim deželam, v katerih slovenske narodne pesmi še niso zbrane, tedaj Koroški in Goriški, ter izročiti kritično izbero priznanim strokovnjakom. Zbirko, ki je zavarovana proti požaru, hrani »Glasbena Matica«. Odslej bodo honorirali samo tako gradivo, ki prinaša v vsakem oziru kaj novega. Kljub tej utesnitvi je v tekočem letu do sedaj dospelo 784 pesmi, revidiranih in registriranih pesmi je kakih 7000 in v vseh 5 letih, odkar se pesmi sistematično nabirajo, je došlo 9007 pesmi, oziroma napevov.

Mednarodna glasbena tekma se bo vršila prihodnje leto o binkoštih v Parizu. Razposlanih je 25000 vabil na glasbena društva Evrope in Amerike. Svota razpisanih nagrad znaša 200.000 frankov.

Nekaj o ruski narodni himni. Nedavno se je po slovenskem časopisju in tudi v našem listu razpravljalo, je-li slovenska narodna himna »Naprej zastava Slave« izvirna kompozicija ali posnetek po neki gorenjski narodni pesmi. Podoben prepri imajo sedaj na Ruskem. Neki glasbeni zgodovinar je namreč izjavil v »Revue Historique«, da je ruska nacionalna himna »Bože cara hrani« navaden plagiat. Himno je komponiral za vlade carja Nikolaja I. neki amaterni glasbenik, po imenu *Lvov*, ki je zapustil razun tega še nekaj klavirskih skladb brez posebnega glasbenega pomena. Melodija ruske himne je baje popolnoma posneta po nekem starem holandskem koralu, ki se prepeva ob velikonočnih praznikih na Nizozem-